

2024-01-11

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: M-2023-1601

Ansökan om strandskyddsdispens för trädfällning Kummelnäs 7:34, Eols udde, 132 37 Saltsjö-boo

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att:

1. Dispens från strandskyddsbestämmelserna avslås för trädfällning av träd nr 3, 7, 8, 9, 10, 13 och 14 på fastigheten Kummelnäs 7:34, se bilagorna 1–2 till tjänsteskrivelsen daterad den 2024-01-11.
2. Dispens från strandskyddsbestämmelserna beviljas för trädfällning av träd nr 1, 2, 4, 5, 6, 11 och 12 på fastigheten Kummelnäs 7:34, i huvudsaklig enlighet med ansökan samt bifogad situationsplan, se bilaga 1–2 till tjänsteskrivelsen daterad 2024-01-11.
3. Följande villkor ska uppfyllas:
 - a) Stam och grenar av nertagna träd ska lämnas kvar fastigheten.
 - b) Endast den yta som träden upptar på markområde får tas i anspråk för åtgärden.
 - c) Skyddsåtgärder ska vidtas för att minska åtgärdens intrång på växt- och djurliv.

Giltighetstid

En dispens från strandskyddet upphör att gälla om den åtgärd som dispensen avser inte har påbörjats inom två år eller inte har avslutats inom fem år från den dag då dispensbeslutet vann laga kraft (7 kap 18 h § miljöbalken).

Lagstöd m.m.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 15 §, 7 kap. 18 b § miljöbalken, 7 kap. 18 f § och med hänvisning till 7 kap. 18 c § punkt 5, 7 kap. 18 f §, 7 kap. 25 - 26 § och 16 kap. 2 § och med hänvisning till 2 kap. 6 §, 26 kap 1, 3 § miljöbalken samt enligt miljö- och stadsbyggnadsnämndens delegationsordning punkt M 8.2, M 8.1.

Sammanfattning

Dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. miljöbalken söks för trädfällning av 14 träd på fastigheten och samfälligheten Kummelnäs 7:34. Ansökan inkom den 2023-08-08. Fastighetens läge framgår av bilaga 2. Platsbesök gjordes 2023-11-06.

Hela planområdet ligger inom riksintresseområden för kulturmiljövården samt kust och skärgård, och utgör ett kulturhistoriskt värdefullt område. Området har en värdefull landskapsbild och höga naturvärden, därför ska särskild hänsyn tas till landskapsbilden utmed farleden och på Eols udde. Åtgärden bedöms inte strida mot detaljplan eller områdesplan, i och med att de beviljade träden utgör en risk mot liv och egendom. Fri passage enligt 7 kap 18f § längs med strandlinjen kommer inte påverkas av åtgärden.

I samråd med Nacka kommuns ekologer har miljötillsynsenheten föreslagit att ge dispens för fällning av 7 träd, numrerade som 1, 2, 4, 5, 6, 11 och 12, se bilaga 1.

Miljötillsynsenheten föreslår att avslå dispens för fällning av nr 3, 7, 8, 9, 10, 13 och 14.

Träd 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 och 14 är tallar i varierad storlek. Träd 1 och 2 riskerar att falla på bostadshus. Träd 4 riskerar att falla på elledning. Träd nr 5 är en tysklönn, som riskerar att falla på gångväg och gående. Träd nr 6 är en äldre och skyddsvärd ek, men som är ihålig och med grenar och stam som riskerar att falla på gångväg och bryggor. Träd nr 11 är troligen ihålig samt angripet av myror. Träd nr 12 riskerar att falla på elledning. Dispens avslås för resterande träd eftersom de inte bedöms ha betydande risk på egendom, människor eller ur ekonomisk synpunkt.

Genom ovanstående beslut bidrar Miljö- och stadsbyggnadsnämnden till en hållbar utveckling för kommande generationers tillgång till strandområden.

Ärendet

Dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. miljöbalken söks för trädfällning av 14 träd på fastigheten och samfälligheten Kummelnäs 7:34. Ansökan inkom den 2023-08-08. Fastighetens läge framgår av bilaga 2. Platsbesök gjordes 2023-11-06.

I samråd med Nacka kommuns ekologer har miljöenheten beslutat att bevilja fällning av 7 träd, numrerade som 1, 2, 4, 5, 6, 11 och 12, se bilaga 1. Fällning av träd nr 3, 7, 8, 9, 10, 13 och 14 avslås. Träd 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 och 14 är av arten tall i varierad storlek. Träd nr 5 är av arten tysklönn. Träd nr 6 är en äldre skyddsvärd ek. Träd 1 och 2 riskerar att falla på bostadshus. Träd 4 riskerar att falla på elledning. Träd nr 5 riskerar att falla på gångväg samt gående. Träd nummer 6 är ihålig, dess grenar och stam riskerar att falla på gångväg samt bryggor. Träd nr 11 är troligen ihålig samt angripet av myror. Träd nr 12 riskerar att falla på elledning. Resterande träd avslås eftersom de inte anses ha betydande risk på egendom, människor eller ur ekonomisk synpunkt.

Riskträd

Vid ansökan om dispens för trädfällning bedöms trädets naturvärde och eventuella skaderisker. En avvägning mellan enskilt och allmänt intresse görs vid bedömningen. Efter prövning kan riskträd, vilket är träd som riskerar att falla med skada på person eller egendom eller sprida epidemisk trädssjukdom, få fällas. I första hand bör dock farliga grenar tas ned i stället för hela trädet.

Det är främst tre faktorer som avgör om ett träd kan klassas som ett riskträd. Det måste finnas en måltavla, exempelvis personer eller egendom som riskerar att skadas. Konsekvenserna av att måltavlan träffas måste vara betydande.

Konsekvenserna och därmed risken, är mindre om trädet står på en plats som sällan eller aldrig besöks. Ett skadat träd inne i en skog klassas inte som ett riskträd eftersom det varken finns egendom eller människor i omgivningen som riskerar att skadas. Vid mer långvarigt uppehåll på platserna i fråga, så ökar risken. Såsom gångvägar, bryggor, bostadshus etc.

Strandskydd

Fastigheten är 26 850 m² och berörd del ligger vid Kummelnäsviken. På platsen råder strandskydd om 100 meter från strandlinjen på land och 100 meter i vattenområde. Samfälligheten Kummelnäs 7:34 består av 5 fastigheter varav dessa är upphävd från strandskyddsbestämmelserna. Inom strandskyddad zon är det bland annat förbjudet att utföra åtgärder som kan skada växt- och djurlivet. Detta kan vara att exempelvis fälla träd.

Detaljplan/planområde

Fastigheten omfattas av detaljplan (DP 643). Detaljplanens syfte är att förbättra miljön genom att bygga ut kommunalt vatten och spillvatten, förbättra vägarna i området samt möjliggöra för utbyggnad av permanent bostadsbebyggelse på befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas. Vidare syftar detaljplanen till att värna områdets kulturhistoriskt värdefulla byggnader, kultur- och naturmiljöer och landskapsbild.

Inom vissa delar av planområdet finns särskilt värdefulla områden med träd. Inom dessa får ädellövträd och tallar med en stamdiameter om 15 cm eller större mätt 1,3 meter ovan mark inte fällas. Vidare ska de skyddas från skador i form av jordkompaktering och skador på stam, rötter och grenverk.

Ett sådant område är längs med farleden. Där finns värdefull skog som ska bevaras. Naturvårdande gallringar får dock genomföras för att gynna kronutveckling och för att skapa äldre grova träd. Dessa områden ska ha en skogskaraktär där trädens kronor täcker markskiktet och död ved ska lämnas.

Inom planområdet finns ytor som kan komma att översvämmas vid extremregn (100-årsregn). Underlaget för risk för översvämning vid skyfall utgår från ett 100-årsregn med klimatkoefficient och är hämtad från Översiktlig skyfallsanalys för Nacka kommun. Hårdgjorda ytor (till exempel tak och asfaltsytor) bör minimeras och träd och vegetation bör i möjligaste mån behållas.

Riksintressen

Hela planområdet ligger inom riksintresseområden för kulturmiljövården samt kust och skärgård, och utgör ett kulturhistoriskt värdefullt område. Området har en värdefull landskapsbild och höga naturvärden, därför ska särskild hänsyn tas till landskapsbilden utmed farleden och på Eols udde.

Landskapsbild

Området består av äldre kulturlandskap, som innehåller höga kulturhistoriska värden samt höga natur- och landskapsbildsvärden. På höjdsträckningen finns flertalet tallar och i slänterna dominerar olika lövträd. Syftet med planbestämmelsen är att värna områdets karaktär och landskapsbild genom att inte alla träd tas ned på tomter.

Hela norra Boo utgörs av en förkastningsbrant som sträcker sig från Stockholms innerstad och vidare österut. Planområdet är bitvis starkt kuperat och på såväl privat som allmän mark finns ek och tall. På grund av uddens geografiska placering och kuperade karaktär är området vindutsatt.

Udden har både en park- och en skogsliknande karaktär med stora träd, gångstigar och trädgårdsväxter som visar att det funnits genomarbetade trädgårdsanläggningar på hela udden. I den kuperade terrängen har trädgårdsanläggningar byggts upp med hjälp av terrasser och murar för att få plana ytor att odla och vistas på. På Eols udde finns flera stensatta promenadvägar och trappor, och runt delar av udden går en stensatta kajkant. Längs en del av gångstigen på den södra sidan av udden finns även en trädrad av lönnar. Området består i huvudsak av berg i dagen med täcklager av sandig morän.

Tidigare ansökan om strandskyddsdispens

Enligt Nacka kommuns arkiv har samfälligheten ansökt om strandskyddsdispens gällande trädfällning år 1995, 2006, 2019, 2021 och 2022.

Skäl till beslut

Åtgärden är förbjuden att vidta inom det strandskyddade området och den är därför dispenspliktig. Enligt 7 kap. 15 § miljöbalken får inom ett strandskyddsområde inte:

4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

För att få strandskyddsdispens krävs att så kallat särskilt skäl finns och att åtgärden inte strider mot strandskyddets syften. Strandskyddets syften är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda

livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtliv. I detta fall väger riskbedömningen tyngre i och med träden utgör en risk mot liv och egendom.

Särskilt skäl enligt miljöbalken

Särskilda skäl för strandskyddsdispens enligt 7 kap. 18 c § punkt 5 miljöbalken bedöms finnas för träd nr 1, 2, 4, 5, 6, 11 och 12, dvs att det område dispensen avser:

- behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Påverkan på strandskyddets syften

Att fälla träd i området med höga naturvärden går emot strandskyddets syfte, om det inte finns en betydande risk för liv eller egendom. Miljöenheten bedömer att det finns en betydande risk och därmed beviljar fällning av träd nr 1, 2, 4, 5, 6, 11 och 12. Träd nr 3, 7, 8, 9, 10, 13, 14 bedöms inte kvalificeras som riskträd.

Nedtagning av träd kan öka risken för vindbyar och översvämning. En tätare skog kan motverka starka vindbyar. Detta motverkas vid nedtagning av flertal träd.

För att bibehålla en biologisk mångfald ska de fällda träden lämnas kvar på fastigheten. Olika arter nyttjar olika trädslag, både stående och liggande döda träd. Död ved som lämnas kvar på platsen ska dock inte utgöra någon säkerhetsrisk eller hinder för friluftslivet.

Intresseavvägning

Strandskyddslagstiftningen innebär en stor restriktivitet i dispensgivning i och med att strandskyddet är ett allmänt intresse som väger tungt. En inskränkning i enskilds rätt får enligt 7 kap 25 § miljöbalken samtidigt inte gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet tillgodoses.

Åtgärdens syfte bedöms delvis inte strida mot strandskyddets syfte. Träd som utgör en risk är tillåtna att fällas, med godkännande från berörd myndighet.

I detta fall bedöms träd nr 1, 2, 4, 5, 6, 11 och 12 som riskträd.

Träd nr 3, 7, 8, 9, 10, 13, 14 bedöms inte som riskträd.

Överensstämmelse med detaljplan/OB

Åtgärdens syfte bedöms inte strida mot detaljplan eller områdesplan. Träd som utgör en risk är tillåtna att fällas, med godkännande från berörd myndighet.

I detta fall bedöms träd nr 1, 2, 4, 5, 6, 11 och 12 som riskträd.

Träd nr 3, 7, 8, 9, 10, 13, 14 bedöms inte som riskträd.

Fri passage

Fri passage enligt 7 kap 18f § längs med strandlinjen kommer inte påverkas av åtgärden.

Ekonomiska konsekvenser

Möjliga ekonomiska konsekvenser av att inte fälla träd nr 1, 2, 4, 5, 6, 11 och 12 bedöms finnas, i form av skada på egendom.

Möjliga ekonomiska konsekvenser av att inte fälla träd nr 3, 7, 8, 9, 10, 13, 14 bedöms inte finnas eller vara betydande, då ingen närliggande egendom riskerar att skadas.

Konsekvenser för barn

Genom ovanstående beslut bidrar Miljö- och stadsbyggnadsnämnden till en hållbar utveckling för kommande generationers tillgång till strandområden.

Bilagor

1. Situationsplan
2. Fastighetens läge
3. Foton på numrerade träd

Nike Lindmark Asplin
Miljö- och hälsoskydd
Miljötillsynsenheten

Emma Rosengren
Miljöchef
Miljötillsynsenheten